

2012:12

Agusastugan

Antikvarisk medverkan, 2012

Jennie Björklund

Regionmuseet
Kristianstad
Landsantikvarien i Skåne

Rapport 2012:12

Agusastugan

- diverse åtgärder

Antikvarisk medverkan, 2012
Andrarums socken, 1022
Tomelilla kommun
Skåne län

Jennie Björklund

Regionmuseet Kristianstad Landsantikvarien i Skåne

Kristianstad
Box 134, Stora Torg
291 22 Kristianstad
Tel 044 – 13 58 00 vx, Fax 044 – 21 49 02

Lund
Box 153, St Larsomr. Byggnad 10
221 00 Lund
Tel 046 – 15 97 80 vx, Fax 046 – 15 80 39

www.regionmuseet.se

© 2012 Regionmuseet Kristianstad / Landsantikvarien i Skåne
Rapport 2012:12
ISSN 1651-0933

Omslagsfoto: Vittning av de omputsade facken på östra fasaden.
Kartor ur allmänt kartmaterial, © Lantmäteriverket, Gävle. Dnr 507-99-502.

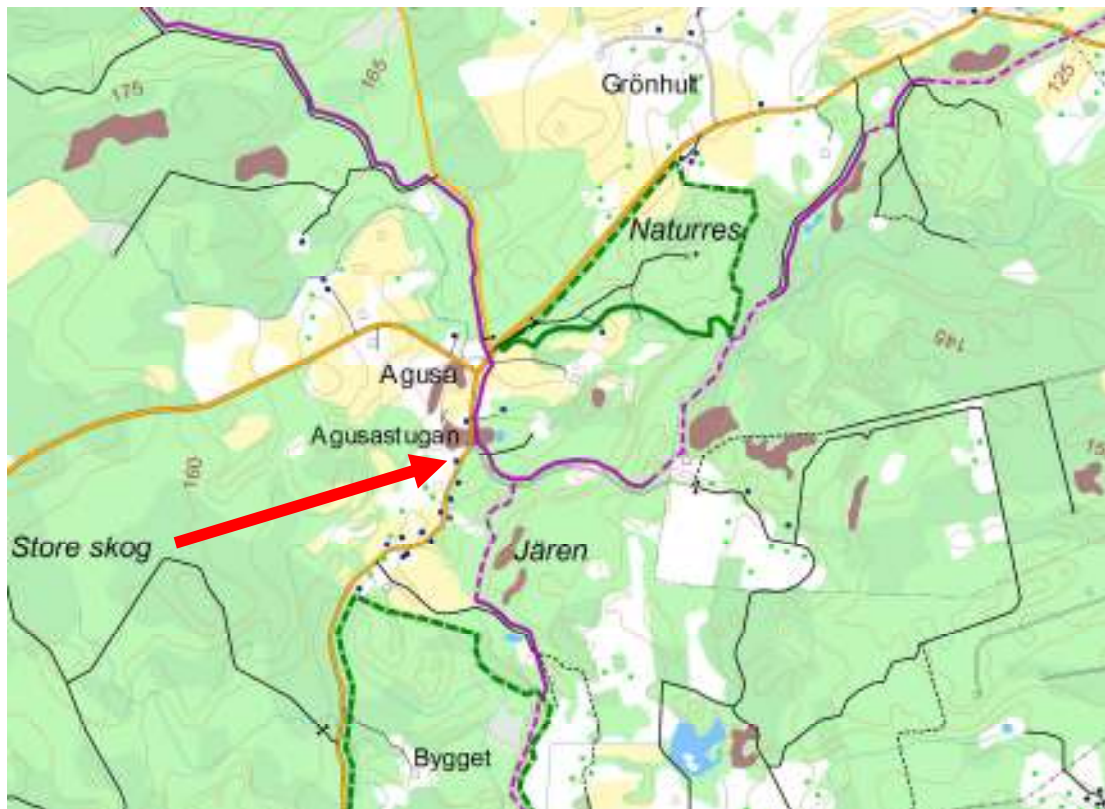
AGUSASTUGAN – DIVERSE ÅTGÄRDER

Innehåll

Sammanfattning av utförda åtgärder	5
Administrativa uppgifter	5
Byggnadshistorik med relevans för ärendet	5
Utförda arbeten	5
Fasadarbeten	5
Takarbeten	6
Avvikelser från handlingarna	6
Kulturhistorisk bedömning av utförda åtgärder	6
Iakttagelser under arbetet	6
Handlingar med relevans för ärendet	6
Bilagor	7

Tomelilla kommun. Agusastugan ungefärligt markerad.

Del av Andrarumssocken med Agusastugan utpekad.

Sammanfattning av utförda åtgärder

Under årets arbeten på Agusastugan har fem av facken på den östra fasaden, som var putsade med cement på hönsnät, avlägsnats och ersatts med lerputs. Sticketa-
ket på fårhuset, samt stråttaket över hela byggnaden, har reparerats och justerats.

Administrativa uppgifter

Objekt	Agusastugan
Socken	Andrarums socken, 1022
Kommun	Tomelilla Kommun
Länsstyrelsens beslut	2010-05-03 (dnr 434-76131-09)
Tilläggsbeslut	2011-05-30
Regionmuseets dnr	K12.20-275-11
Beställare	Albo Härads Hembygdsförening
Totalentreprenör	Knadriks Kulturbygg
Antikvarisk medverkan	Regionmuseet Kristianstad/Landsantikvarien Skåne genom Jennie Björklund
Byggnadstid	Juni – juli 2012
Slutbesiktning	17 juli, 2012

Byggnadshistorik med relevans för ärendet

Agusastugan har sedan den blev byggnadsminne 1963, blivit föremål för många olika restaurerings- och renoveringsarbeten med varierande filosofier och resultat. Kontinuerligt sker nu vård och underhåll för att säkerhetsställa byggnadens fortbestånd, men också för att ta bort gamla åtgärder som inte fungerat och att ersätta dessa med nya lösningar utifrån dagens sätt att se på byggnadsvård. Årets arbeten är de sista av ett bemyndigandebeslut på 3 år från länsstyrelsen i Skåne län.

Utförda arbeten

Fasadarbeten

På den östra fasaden av stugan är flera av facken i korsvirkeskonstruktionen fyllda med cementputs på hönsnät. Målet är att restaurera alla dessa. I år har cementputsen tagits bort ur fem av facken och ersatts med lerbruk. Tre av facken var uppbyggda av ett flätverk av lövträdsgrenar (bok eller hassel) där lerputsen klinades. De övriga två var uppbyggda med lersten. Leran som använts till lerbruket är taget från bygden och blandades sparsamt ut med sand vilket gjorde bruket mycket fett. Detta tillvägagångssätt är uttolkat av entreprenören med hjälp av en bit gammal lera som använts som referens. Lerputsen är armerad med hackad halm och fick, på grund av att den var så fet, slätas ut efteråt med en lerslätta för att inga sprickor skulle bildas.

Facken har sedan vittats med kalkmjölk i fyra strykningar (Målarkalks kalkpasta).

Takarbeten

Sticketaket på fårhuset i norr, är lagat där de äldre stickorna från 2003 varit förbrukade (ersatts med nya från entreprenörens lager). Stickorna är tillverkade av gran med mått likt befintliga.

Även stråtaget och ryggningen på boningsdelen har kompletterats något med halm/råghalm likt befintligt och justerats genom att takskägget klappats upp.

Avvikelser från handlingarna

Inga avvikelser ifrån handlingarna har noterats.

Kulturhistorisk bedömning av utförda åtgärder

Arbetena vid Agusastugan är väl utförda ur ett kulturhistoriskt perspektiv.

Iakttagelser under arbetet

En stor tall på andra sidan vägen, från stugan sett, har undanröjts av föreningen på inrådan av entreprenören. Dess närhet till stugan har skapat problem för byggnadens fortlevnad genom nersmutsning, framförallt på stråtaget.

Handlingar med relevans för ärendet

2010-05-03 Beslut; länsstyrelsen i Skåne län

2011-05-30 Tilläggsbeslut; länsstyrelsen i Skåne län

Kristianstad 2012-09-03

Jennie Björklund

Bilagor

Östra fasaden innan årets åtgärder.

Under årets arbeten, två av facken med ny utfyllning innan vittning.

Fasaden vittad en gång.

Sticketaket med lagningarna.

Alla fem restaurerade facken vittade 2 gånger

Fasaden vittad 4 gånger. Notera skillnaden i ytan mellan övre halvan i skuggan och undre halvan av väggen.

Regionmuseets E-rapportserie 2012

Kulturmiljö

1. Ruveröds kvarn – restaurering av kvarnbostaden, Riseberga sn, AM, Helene Stalin Åkesson, 2011
2. Helsingborgs konserthus – fasadrenovering, byte av dörrar och fönster samt renovering av skärmtak, Helsingborgs stad, AM, Maria Sträng, 2011
3. Kulturhistorisk värdering, återlämnade gravvårdar i Kvistofta församling, dokumentation, Kerstin Börjesson 2012
4. Norra Skrävlinge kyrkogård, vård- och underhållsplan, Norra Skrävlinge sn, Kerstin Börjesson, Åsa Jakobsson 2012
5. Bäckaskogs kloster, Renovering bar och reception, Kiaby sn, AM, Kerstin Börjesson, 2012
6. Norra Åsums kyrka – värme, ljud och ljus, Norra Åsums sn, AM, Jennie Björklund, 2011-2012
7. Nyvång – bland kolbodas och hagtorn, Björnekulla och Västra Broby sn, DK, Ingela Blomén, 2012
8. Norrvidinge kyrkogård, Vård- och underhållsplan, Norrvidinge sn, VP, Jennie Björklund, Kerstin Börjesson, Anna Rabow, Åsa Jakobsson 2012
9. Källs Nöbbelövs kyrkogård, Vård- och underhållsplan, Källs Nöbbelöv sn, VP, Kerstin Börjesson, Åsa Jakobsson, 2012
10. Örnäs 2011–2012, Örkened sn, AM, Jimmy Juhlin Alftberg, 2011–2012
11. Stolen på Månse, Rekonstruktion av en stol, Vånga sn, PJ, Sven Vildegren, 2011
12. Agusastugan – diverse åtgärder, Andrarums sn, AM, Jennie Björklund, 2012

Förkortningar:

AF- antikvarisk förundersökning
AK- antikvarisk kontroll
AM- antikvarisk medverkan
AU- arkeologisk utredning
DK- dokumentation, övrigt
FU- arkeologisk förundersökning
KA- kulturhistorisk analys
MD- murverksdokumentation
OU- osteologisk undersökning
PJ- projektrapport
VP- vårdplan
UN- arkeologisk undersökning
BD- byggnadsdokumentation
BAD- byggn-ark-dokumentation
BMU- byggnadsminnesutredning

